

Fødevarestyrelsen
Sendt pr. mail til:
28@fvst.dk
Cc: jatga@fvst.dk

København, 25. august 2017

Høringsvar vedr. opdatering af hygiejnevejlednings kapitel om skadedyr

DSK takker for muligheden for at kommentere på udkastet til ovennævnte opdatering af hygiejnevejledningen.

Den overordnede betragtning

Der er ingen tvivl om, at forebyggelse og i værste fald bekæmpelse af skadedyr er højt på en fødevarevirksomheds prioriteringsliste. Når det er sagt, kan det være vanskeligt at håndtere problemstillingen for en virksomhed. Derfor har de fleste fødevarevirksomheder en fast aftale med et skadedyrsbekæmpelsesfirma både i forhold til forebyggelse og bekæmpelse. Skadedyrsfirmaerne anses som "eksperterne" på området, hvorfor deres vurderinger bør tillægges stor værdi. Ydermere foreslår vi, at Fødevarestyrelsen indgår i dialog med branchen for skadedyrsbekæmpere om mulighederne for en evt. autorisationsordning for rotte-/musehunde. Det er vores opfattelse, at disse hunde i dag er så kompetente, at de kan "sige", hvornår der er eller er fravær af rotter og mus i fødevarevirksomheder.

Konkrete kommentarer

Afsnit 18 Skadedyr i fødevarevirksomheder

I det første afsnit angives: "Derfor skal virksomheden forebygge mod og bekæmpe skadedyr, i givet fald i samarbejde med skadedyrsbekæmpere". Man kan få den opfattelse, at bekæmpelse skal ske i samarbejde med skadedyrsbekæmpere. Dette er efter vores opfattelse kun et krav ved rotter.

Der angives i referencelisten bl.a. to vejledninger 1) Rottevejledningen og 2) Vejledning om rotter og mus i fødevarevirksomheder. I gældende hygiejnevejledning er Rottevejledningen identisk med Miljøstyrelsens vejledning "Rotter, mus og fødevarevirksomheder", udgivet 2011. Nu angives to vejledninger, menes der nu, at Rottevejledningen er Miljøstyrelsens vejledning om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, udgivet i 2015?.

Det undrer os, at Fødevarerforordningen (178/2002) ikke er nævnt som en reference, og at relevante passager ikke er nævnt, er dette en fejl?

Afsnit 18.1 sikring af bygninger og lokaler mod skadedyr

Det angives, at det f.eks. er vigtigt, at området langs ydermure ikke bruges som lagerplads for f.eks. paller. Vi foreslår, at denne tekst ændres til "stationær lagerplads". Der er butikker, som har begrænset lagerkapacitet, hvorfor de opbevarer tomme paller udenfor, indtil de afhentes. Det vil sige, at der er tale om en midlertidig opbevaring. Det kan med fordel angives, at I anbefaler, at pallerne placeres 10 cm fra ydermur.

Dernæst tales om "ikke sikrede døre og vinduer så vidt muligt holdes lukket". Der menes vel, at døre, hvorpå der ikke er monteret selvlukkere, og vinduer der kan åbnes og ikke er sikret med net, så vidt muligt skal holdes lukkede.

Det angives, at der bør være en port eller lignende mellem lokaler, hvor varer modtages, produktionslager – og salgsløkkale. Vi læser denne tekst som, at det forudsættes, at når der er denne afskærmning, f.eks. en port, at denne altid er lukket. I praksis er der – heldigvis – god trafik mellem lager og selve butikken – da butikken løbende fyldes op med friske varer. I praksis vil det derfor betyde, at afskærmningen ikke anvendes konstant – ej heller ved varemodtagelse. Vi foreslår derfor, at teksten omformuleres, så det anbefales, at der er mulighed for afskærmning, når det er nødvendigt.

Det angives to gange i afsnittet, at åbne vinduer bør sikres mod skadedyr, f.eks. med insektnet. Det kan overvejes, at slette den sidste sætning i afsnittet.

Afsnit 18.2 Reaktion ved fund af skadedyr

Der er ingen tvivl om, at den mest indgribende handling, der kan pålægges en virksomhed, er, når den skal lukke ned i en periode. Det betyder tabt omsætning og tab af troværdighed over for kunderne. Derfor opfordrer DSK til, at Fødevarestyrelsen ændrer strukturen i dette afsnit, så det bliver mere tydeligt, hvornår lukning er absolut nødvendigt. Samtidig får vi den opfattelse, at når der omtales "virksomhed", så er der tale om hele virksomheden. Dette bør erstattes af "virksomheden eller dele af virksomheden hvor...". Dette stemmer overens med, at der senere omtales "lokaler", her menes vel de lokaler, hvor det er sandsynligt, at der kan være skadedyr, der kan have betydning for fødevarerens sikkerhed.

For at imødekomme ovenstående forslag foreslår vi en struktur i afsnittet med underafsnit – et afsnit pr. type af skadedyr – 1) ved forekomst af rotter, 2) ved forekomst af mus og 3) ved forekomst af kakerlakker, insekter, møl og lign. Derudover vil det styrke de enkelte afsnit yderligere, hvis de suppleres med konkrete eksempler. Ulempen ved at inddele afsnittet i disse underafsnit kan være, at der er nogle handlinger, der kan være de samme for forskellige typer af skadedyr. Vi læser dog gerne den samme tekst to gange om nødvendigt, ligesom vejledningen også i højere grad vil kunne tjene som en form for opslagsværk/tjekliste.

Vi kan kun bakke op om, at det nu er tydeliggjort, at en skriftlig erklæring (f.eks. rapport, mail, sms eller lign.) fra et skadedyrsbekæmpelsesfirma tillægges stor værdi i vurderingen af, hvilken reaktion der er nødvendig for en virksomhed, når den først har konstateret skadedyr. For at tydeliggøre fødevirksomhedernes forpligtelse foreslår vi, at det angives, at

Fødevarestyrelsen ikke behøver at blive inddraget i disse vurderinger. Man kan ligeledes få den opfattelse, at der kun bør være en erklæring ved genåbning af en virksomhed, når genåbningen sker tidligere end 48 timer. Er en skriftlig erklæring ikke nødvendig, hvis man blot holder lukket i mindst 48 timer?

I forhold til hvilken rengøring og desinfektion, der er nødvendig, kan man få den opfattelse, at det udelukkende er skadedyrsbekæmpelsesfirmaet, der vurderer, hvad der skal ske med varerne, og at fødevarerens virksomhed også skal have skriftlig erklæring vedr. dette. Denne vurdering foretages af virksomheden evt. med vejledning fra skadedyrsbekæmpelsesfirmaet, og den korrigerende handling vil fremgå af en afvigelsesrapport i virksomheden. Vi håber, at Fødevarestyrelsen vil præcisere dette i vejledningen.

Ved at inddele afsnittet efter type af skadedyr, bliver det også mere tydeligt, at der *altid* anmeldelsespligt til kommunen ved fund af rotter såvel inde som ude mens der ved fund af mus, møl, kakerlakker m.v. *kun* er underretningspligt til Fødevarestyrelsen, hvis der er risiko for, at virksomheden kan have markedsført fødevarer, som kan have en sundhedsskadelig indvirkning på mennesker.

I tredje afsnit uddybes, hvilken reaktion der er nødvendig i forhold til kontaminerede varer. Her bemærker vi følgende:

- Der tales om kassation af uemballerede fødevarer. Vi går ud fra, at der menes uindpakkede fødevarer?
- Ved rengøring af konserves og uåbnede flasker angives, at de skal rengøres grundigt i f.eks. rodalon/klorin. Vi foreslår, at det tydeliggøres, at det kun er nødvendigt at rengøre det inficerede område af indpakningsmaterialet, f.eks. toppen af en dåse. I forhold til materialer, hvorpå der er påført etikker, vil det ellers i praksis betyde, at denne vil blive ødelagt, og varen efterfølgende ikke kan sælges.

I fjerde afsnit uddybes vurderinger, der bør inddrages ved ikke synligt kontaminerede fødevarer:

- Vi har behov for uddybelse af, hvad der menes med, at kontakten er sket efter en eventuel varmebehandling? Og ved hvilke skadedyr kan dette aspekt inddrages i vurderingen?
- Ligeledes har vi brug for uddybning af, hvordan fødevarens karakter indgår i vurderingen, brug gerne eksempler.

I femte afsnit omtales de forskellige konklusioner, der kan fremkomme efter en konkret vurdering. Igen håber vi, at Fødevarestyrelsen vil overveje at opdele afsnittet efter type af skadedyr. Eller kan man forstille sig, at alle 6 "pinde" kan indgå i vurdering ved alle typer af skadedyr?

Afsnit 18.3 Rengøring efter skadedyrsangreb

Det angives, at virksomheden skal have en relevant/dækkende plan for rengøring og desinfektion af lokaler m.v. Vi læser teksten som, at der efter et skadedyrsangreb skal udarbejdes en plan, og ikke at der skal være en plan. Det man kan planlægge/sikre sig forinden, er at man i virksomheden har relevante rengørings- og desinfektionsmidler.

Yderligere kan vi ikke af lovgivningsteksten se, at der er krav om en decideret nedskrevet plan. Det vil altid fremgå af en afvigelsesrapport, hvilken korrigerende handling virksomheden har foretaget.

Afsnit 18.4 Anmeldelse af rotter

Som angivet ovenfor, mener vi, at dette afsnit bør indgå i et underafsnit "Reaktion ved fund af rotter", i afsnittet "Reaktion ved fund af skadedyr". Ligeledes vil vi opfordre til, at det beskrives i de foreslåede afsnit "Reaktion ved forekomst af rotter", "reaktion ved forekomst af mus" og " ved forekomst af kakerlakker, insekter, møl og lign.", i hvilke tilfælde der er underretningspligt over for Fødevarestyrelsen.

På nuværende tidspunkt er det angivet, at der er krav om underretning, hvis der er grund til at antage, at en fødevarer, virksomheden har bragt i omsætning eller opbevaret på sit lager, kan være sundhedsskadelig". Vi kan ikke af Fødevarerforordningen læse, at der er krav om underretning, hvis varerne opbevares på lageret – kun hvis varerne er markedsført. Vi foreslår derfor, at "eller opbevaret på sit lager" udgår af vejledningen.

Vi håber, at I vil opdele afsnittet efter typer af skadedyr, i så fald kan den sidste sætning "virksomheden har således ikke pligt til at underrette Fødevarestyrelsen ved alle forekomster af skadedyr" fjernes fra vejledningen.

Skadedyrsfirmaernes forpligtelser overfor myndighederne

Vi foreslår, at der indsættes et nyt afsnit, der omhandler skadedyrsfirmaernes forpligtelser. Som udgangspunkt er skadedyrsfirmaerne ansat af virksomhederne, hvorfor de to parter indbyrdes aftaler, hvem der foretager en eventuel anmeldelse/underretning til myndighederne. Dog bør det fremgå, at hvis det er skadedyrsfirmaet, der konstaterer rotter, har denne i henhold til Rottebekendtgørelsen en anmeldelsespligt i forhold til kommunen. I alle øvrige tilfælde aftales det mellem de to parter, hvem der evt. underretter Fødevarestyrelsen.

Såfremt I har behov for en uddybelse af ovenstående, er I meget velkomne til at kontakte os.

Med venlig hilsen

Anne-Marie Jensen Kerstens
Fødevarer konsulent